

การวิเคราะห์คำนิยามที่มีอยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524

นางสาว พิศมร วัฒนพานิช

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-508-8

013592

116703070

Q

AN ANALYSIS OF VALUES IN THAI TEXT-BOOKS FOR REQUIRED COURSES
AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL ACCORDING TO
THE UPPER SECONDARY EDUCATION CURRICULUM

B.E. 2524

Miss Pisamorn Watanapanich

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์คำนิยมในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
2524

โดย นางสาวพิศมร วัฒนพานิช
ภาควิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาคทรพร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโท

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจวิต เพ็ชรขอบ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์ทรัพย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรอมพรรณ อุดมสิน)

.....
(ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาคทรพร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ค่านิยมที่มีอยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับ
 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
 พุทธศักราช 2524

ชื่อนิสิต นางสาวพิศมร วัฒนพานิช

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์รุประพันธ์ นาคกรทรพ

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาค่านิยมเรื่องต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 รายวิชา ท 401 - 402 , ท 503 - 504 และ ท 605 - 606 ซึ่งได้แก่หนังสือเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจิตร เล่ม 1 - 2 , ทักษะพัฒนา เล่ม 1 - 2 และภาษาพิจารณา เล่ม 1 - 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้แบบวิเคราะห์ค่านิยมซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น และสรุปผลการวิเคราะห์ในรูปความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่

ผลการวิจัย

1. หนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 6 เล่ม คือ หนังสือวรรณวิจิตร เล่ม 1 - 2 , ทักษะพัฒนา เล่ม 1 - 2 และภาษาพิจารณา เล่ม 1 - 2 มีค่านิยมด้านต่าง ๆ สอดแทรกอยู่ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการครองตน ด้านสังคม

๑

ค่านจริยธรรม ศาสนาและศีลธรรมและค่านสิ่งแวดลอมและความงาม และมีเกือบครบ
ทุกรายการที่ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นไว้ โดยมีค่านิยมสอดแทรกอยู่ในหนังสือทั้ง 6 เล่ม

2. มีค่านิยมอยู่ 2 รายการที่ไม่พบอยู่ในหนังสือเล่มใด ๆ คือ ความภูมิใจใน
ตนเอง และความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างเสรีภาพ สมรรถภาพ และภราครภาพให้เกิดขึ้นใน
สังคม

3. ค่านิยมที่พบมากกว่าค่านิยมอื่น ๆ คือ ค่านิยมค่านการครองคน ความสุภาพ
และมีมารยาทก็ โดยพบอยู่ในหนังสือทักษะพัฒนา เล่ม 1 มากที่สุด

4. หนังสือภาษาพิจารณา เล่ม 2 มีค่านิยมทั้ง 4 ค่านสอดแทรกอยู่มากที่สุด
ส่วนหนังสือทักษะพัฒนา เล่ม 1 มีค่านิยมค่านต่าง ๆ สอดแทรกอยู่น้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title An Analysis of Values in Thai Text-Books
for Required Courses at the Upper Secondary
Education Level According to the Upper
Secondary Education Curriculum B.E. 2524 .
Name Miss Pisamorn Watanapanich
Thesis Adviser Professor Tapanee Nakornthap
Department Secondary Education
Academic Year 1985

ABSTRACT

Purpose :

The purpose of this study was to analyze the various values in the Thai Text-Books for required courses at the upper secondary education curriculum B.E. 2524 Th 401-402, Th 503-504, and Th 605-606. They are Vanvaichak book 1-2, Taksapattana book 1-2, and Pasapicharn 1-2.

Research Procedure:

The analysis was done by using the analytical form which the researcher had developed. The conclusion of the analysis was presented in frequency tables and descriptive

Findings :

1. The four types of values were self-oriented value, social value, moral and religion and esthetic & environment value were reflected in all required Thai Text-Books at the upper secondary education.
2. Only two values were not found in these books, they were the value of self respect and the value of enhancing freedom, competency and fraternity in society
3. The values which were most found in Taksapattana book I were self-oriented values, politeness and good-manner.
4. The four mentioned values most appeared in Pasapicharn book 2 while in Taksapattana book I appeared least.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาจาก ศาสตราจารย์
รพีประณี นาคทรพรพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะ
แก่ผู้วิจัยอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านคือ รองศาสตราจารย์ประภาศรี
สีหอำไพ รองศาสตราจารย์ ดร. สิทธา พิณจตุรกุล รองศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ
พันธุเมธา อาจารย์บงกช สุวรรณเมธ และอาจารย์ปราวณี บุญชุ่ม ที่ได้กรุณาให้คำ
ปรึกษาแนะนำในการสร้างแบบวิเคราะห์คำนิยาม

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชามัธยมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความ
เมตตากรุณาแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนอาจารย์ และนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้
ขอขอบคุณอาจารย์บุรินทร์ ชีระชัยไธยภาส อาจารย์อุไรรัตน์ ศรีสวย ที่ได้ให้
ความช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเร็วขึ้น

วิทยานิพนธ์นี้ไม่อาจสำเร็จลงได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือ และกำลังใจ
จากคุณประกิจ ไชวิกุล ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ศูนย์วิทยบริการ
พิศมร วัฒนพานิช

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
บทที่ 1	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
คำจำกัดความของการวิจัย	9
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ

	หน้า
บทที่	
4 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ค่านิยมที่มีอยู่ในวรรณวิจักขณ์ เล่ม 1	50
ค่านิยมที่มีอยู่ในวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2	88
ค่านิยมที่มีอยู่ในทัศนศึกษา เล่ม 1	115
ค่านิยมที่มีอยู่ในทัศนศึกษา เล่ม 2	131
ค่านิยมที่มีอยู่ในภาษาพิจารณา เล่ม 1	165
ค่านิยมที่มีอยู่ในภาษาพิจารณา เล่ม 2	188
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	230
บรรณานุกรม	242
ภาคผนวก	250
ภาคผนวก ก.	251
ภาคผนวก ข.	255
ประวัติผู้เขียน	258

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

